

NOUTATI de la Agentia UE pentru droguri, Lisabona

DROGURILE NOI: PROBLEMA „LOVIREA UNEI ȚINTE MOBILE”

Potrivit OEDT, inovarea și metodele sofisticate de pe piață reprezintă o provocare pentru politicile în domeniul drogurilor

(5 noiembrie 2009, LISABONA **EMBARGO 10:00 CET/ora Bruxelles-ului**) Potrivit **Agenciei UE privind drogurile a Uniunii Europene (Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie, OEDT)**, Europa se confruntă cu o piață a drogurilor din ce în ce mai complexă și mai volatilă. Furnizorii sunt în prezent „extrem de inovatori” în ceea ce privește procedeele lor de producție, gamele de produse și comercializarea și își demonstrează capacitatea de a se adapta rapid la metodele de control. „Gradul sporit de sofisticare” în ceea ce privește comercializarea alternativelor legale la drogurile ilegale (așa-numitele „*legal highs*” - „droguri legale”) prezintă, de asemenea, o evoluție îngrijorătoare. Problema „lovirii unei ținte mobile” este descrisă în **Raportul anual 2009: situația drogurilor în Europa**, prezentat astăzi de **OEDT** la Bruxelles.

Sistemul de avertizare rapidă al Uniunii Europene — permite o mai bună detectare a drogurilor noi

Europa înregistrează progrese în ceea ce privește detectarea noilor substanțe care apar pe piața drogurilor ilegale, datorită **Sistemului de avertizare rapidă al Uniunii Europene**, instituit ca mecanism de răspuns rapid în 1997 ⁽¹⁾. Până în prezent, peste 90 de substanțe au fost localizate prin acest mecanism. În 2008, 13 noi substanțe psihoactive au fost raportate de **statele membre ale Uniunii Europene** la **OEDT** și **Europol** prin acest sistem ⁽²⁾. Dintre acestea, 11 erau droguri sintetice noi și două erau plante (kratom și kava). Pentru prima dată, un canabinoid sintetic, JWH-018, s-a aflat printre drogurile raportate. Acesta provoacă efecte asemănătoare canabisului atunci când este fumat (a se vedea produsul „Spice” de mai jos). Astăzi, **OEDT** lansează un „profil al drogurilor” online dedicat canabinoizilor sintetici ⁽³⁾.

„Apariția canabinoizilor sintetici marchează cea mai recentă etapă în evoluția drogurilor sintetice („*designer drugs*”), se afirmă în raport — de la drogurile pe bază de fentanil (anii 1980), fenetilamină (ultima parte a anilor 1980) și triptamină (anii 1990), la piperazine și derivați de catinonă (anii 2000). De asemenea, trebuie remarcat că în 2008, comparativ cu anii anteriori, mai puține dintre substanțele raportate aparțineau grupurilor chimice principale (fenetilamină, triptamină, piperazină). Șase dintre cele 13 erau derivați de catinonă, un ingredient psihoactiv care se găsește în khat.

Monitorizarea internetului — OEDT supraveghează piața online a drogurilor

Internetul reprezintă în prezent o piață importantă pentru substanțele psihoactive, permițându-le comercianților cu amănuntul să ofere publicului larg alternative la drogurile controlate. În raportul de anul acesta este subliniat marketingul online al acestor „alternative legale”, din ce în ce mai elaborat pe măsură ce furnizorii încearcă să eludeze controalele.

Monitorizarea internetului reprezintă „un element din ce în ce mai important pentru identificarea noilor tendințe în materie de droguri”, se afirmă în raport. În 2009, **OEDT** a supravegheat 115 de magazine online din 17 țări europene. Majoritatea comercianților cu amănuntul online au fost identificați în **Regatul Unit** (37 %), **Germania** (15 %), **Țările de Jos** (14 %) și **România** (7 %).

Gama largă de substanțe prezente pe internet variază de la droguri utilizate în mod tradițional în anumite părți ale lumii la substanțe chimice de sinteză obținute în laboratoare și netestate pe oameni. Printre noile produse puse

în vânzare în 2009 se află „pastilele de petrecere” („party pills”) care conțin alternative legale la substanța recent controlată BZP (⁴). Alte inovații de pe piața online includ crearea de mărci distincte și ambalaje atractive, un prim exemplu fiind „Spice”.

Să fie oare „spice” gustul a ceea ce va urma?

Produsele comercializate sub marca „Spice” și de multe ori vândute ca produse aromatice, au fost monitorizate prin sistemul de avertizare rapidă de la începutul anului 2008. Potrivit informațiilor de pe ambalaj, aceste produse reprezintă un amestec de plante și ierburi aromatice (până la 14 ingrediente) (⁵). Recent însă, testele au arătat că anumite loturi conțin și canabinoide sintetice. Până în octombrie 2009, JWH-018 și opt alte canabinoide sintetice au fost identificate în produsele „Spice” din Europa. Aceste ingrediente nu sunt menționate în informațiile despre produs și, prin urmare, pot fi consumate în necunoaștință de cauză.

OEDT arată că în 2009, aproximativ jumătate (48 %) din cei 115 comercianți online cu amănuntul supravegheați includeau produsele „Spice” în ofertă. Deși aceștia își aveau sediul în 14 țări europene, cei mai mulți au fost înregistrați în **Regatul Unit** (42 %), un număr important aflându-se și în **România** (15 %), **Irlanda** (7 %) și **Letonia** (7 %). S-a constatat, de asemenea, că „Spice” era disponibil și în așa-numitele „head shops” sau „smart shops” – puncte comerciale de vânzare a „drogurilor legale” — în cel puțin nouă state membre ale Uniunii Europene (**Republica Cehă, Germania, Letonia, Lituania, Luxemburg, Austria, Polonia, Portugalia, Regatul Unit**).

Preocupările legate de canabinoidele sintetice au determinat mai multe țări să adopte măsuri juridice de interdicere sau de controlare în alt mod a produselor „Spice” sau a compușilor asociați (**Germania, Estonia, Franța, Lituania, Luxemburg, Austria, Polonia și Suedia**). Recent, s-a constatat comercializarea online a cel puțin 27 de amestecuri de ierburi pentru fumat ca alternative pentru „Spice”, utilizând o varietate de denumiri (de exemplu „Smoke”, „Sence”). Apariția rapidă a substituenților pentru „Spice” subliniază capacitatea pieței de a răspunde rapid la schimbările statutului juridic al substanțelor psihoactive.

În observațiile sale de astăzi, **Directorul OEDT Wolfgang Götz** a afirmat: „Tentativele de a eluda controalele antidrog prin comercializarea unor substituenți nereglementați nu sunt noi. Noutatea este gama largă de substanțe care sunt utilizate în prezent, marketingul agresiv al unor produse care au fost etichetate incorect în mod intenționat, creșterea utilizării internetului și viteza cu care piața reacționează la măsurile de control. Dacă „Spice” este gustul a ceea ce va urma, Europa va fi nevoită să se asigure că răspunsul său este adecvat pentru a combate această provocare din ce în ce mai mare”.

ALTE EVOLUȚII PE PIAȚA DROGURILOR SINTETICE

Modificări recente pe piața ecstasy

Potrivit raportului prezentat astăzi, cea mai mare parte a pastilelor ecstasy analizate până în 2007 conțineau în mod normal MDMA sau o altă substanță asemănătoare ecstasy (de exemplu, MDA, MDEA). Totuși, mai recent, date preliminare sugerează că formula ecstasy pare a se schimba în anumite țări ale Uniunii Europene. De exemplu, în aproximativ jumătate din pastilele de „ecstasy” confiscate în **Danemarca și Țările de Jos**, nu s-a găsit MDMA, tabletele conținând în schimb mCPP (⁶).

Modificările pe piața ecstasy pot fi urmarea eforturilor, care au din ce în ce mai mult succes, de prevenire a deturnării precursorilor, substanțele chimice controlate utilizate pentru fabricarea drogurilor ilegale (a se vedea caseta, capitolul 4). Deficitul de PMK, un precursor esențial utilizat pentru obținerea MDMA, ar putea reprezenta o explicație pentru recente modificări în ceea ce privește fabricarea ecstasy. Nu se poate afirma încă dacă această evoluție este temporară sau marchează o schimbare mai importantă a pieței. **OEDT și Europol** vor efectua o analiză comună a pieței ecstasy în 2010.

Europa rămâne principala locație pentru producția de ecstasy, care se concentrează în **Țările de Jos și Belgia** și în mai mică măsură în **Germania, Regatul Unit și Polonia**. Aproximativ 13 milioane de pastile ecstasy au fost interceptate în Europa în 2007. Se estimează că 10 milioane de adulți europeni (15–64 ani) au încercat ecstasy la un moment dat și aproximativ în 2,5 milioane au utilizat această substanță anul trecut. Majoritatea utilizatorilor sunt adulți tineri (15–34 ani) — 7,5 milioane au încercat ecstasy la un moment dat și aproximativ 2 milioane au

Raport anual 2009 — în 23 de limbi la <http://www.emcdda.europa.eu/publications/annual-report/2009>

utilizat substanța anul trecut. Tendințele în ceea ce privește ecstasy sunt în general stabile în Europa (a se vedea figura GPS-21, părțile i și ii).

Metamfetamina pătrunde pe noi teritorii

Metamfetamina nu a reușit încă să parcurgă pași importanți pe piața drogurilor stimulante din Europa Occidentală, dominată încă de cocaină sau amfetamină. Cu toate acestea, există semnale că metamfetamina începe să pătrundă pe noi teritorii.

Din punct de vedere istoric, utilizarea metamfetaminei în Europa s-a concentrat în **Republica Cehă**. Potrivit raportului prezentat astăzi, acest drog pare să fie din ce în ce mai disponibil în părțile nordice ale Europei, precum **Norvegia** și **Suedia**, unde amfetamina era în mod tradițional drogul stimulant preferat. Factorii de piață și substanțele chimice precursoră par a avea încă o dată importanță, spațiile de producție părând a fi amplasate în **Lituania**, a cărei poziție geografică ar putea facilita importul precursorului de metamfetamină, BMK, din afara Uniunii Europene.

În 2007, în Europa s-au raportat 4 500 de capturi de metamfetamină, reprezentând aproximativ 340 kg. **Norvegia** a înregistrat de departe cel mai mare număr de capturi (1 284) și cea mai mare cantitate de metamfetamină recuperată (167 kg). Cea de-a doua cantitate de metamfetamină ca mărime (51 kg) capturată în Europa s-a înregistrat în **Suedia** (a se vedea tabelele SZR 17 și SZR 18).

Producția de metamfetamină în Europa avea loc în mod tradițional în laboratoare de bucătărie de dimensiuni mici în **Republica Cehă**, unde se produc în general cantități mici, de obicei pentru uz personal sau local (390 din aceste laboratoare au fost detectate în 2007). Cu toate acestea, **Europol** raportează în prezent că au fost detectate și desființate câteva locații de dimensiuni mai mari în alte părți ale Europei, precum **Germania** și **Țările de Jos** ⁽⁷⁾.

Raportul prezentat astăzi avertizează că „având în vedere relativa ușurință cu care poate fi produsă metamfetamina și impactul negativ considerabil pe care acest drog îl poate avea asupra sănătății publice, nu trebuie să existe doar succese minore. Un exemplu de caz este **Slovacia**, o țară unde problemele legate de metamfetamină au crescut în mod semnificativ în ultimii ani. Aproximativ un sfert (26 %) din clienții care se internează pentru reabilitare în **Slovacia** afirmă că principalul drog pe care îl utilizează este metamfetamina.

În observațiile sale referitoare la constatările raportului prezentat astăzi, **Directorul Wolfgang Götz** concluzionează: „Viteza cu care piața drogurilor se modifică și evoluează ilustrează modul în care țările se confruntă cu provocări din ce în ce mai mari datorate globalizării și inovării. Actualele abordări referitoare la monitorizare și răspunsul la utilizarea noilor substanțe psihoactive vor fi nevoite să evolueze dacă se dorește să se țină pasul cu acest fenomen de transformare”.

Note

Datele prezentate în *Raportul anual 2009* fac referire la anul 2007 sau ultimul an disponibil. **Cifrele și tabelele menționate în acest comunicat de presă pot fi găsite în *Buletinul statistic 2009*** <http://www.emcdda.europa.eu/stats09>

Informațiile și linkurile către toate produsele, comunicatele de presă, serviciile și evenimentele privind *Raportul anual* sunt disponibile la: <http://www.emcdda.europa.eu/events/2009/annual-report>

Acest comunicat de presă se bazează în special pe Comentariu și pe capitoul 8 din raport.

⁽¹⁾ Pentru mai multe informații, consultați <http://www.emcdda.europa.eu/drug-situation/new-drugs> și

⁽²⁾ Pentru lista completă a substanțelor, consultați anexa 2 la Raportul anual OEDT–Europol 2008 privind punerea în aplicare a Deciziei 2005/387/JAI a Consiliului <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index33227EN.html>

⁽³⁾ Profilul drogurilor cu privire la cannabinoidele sintetice — <http://www.emcdda.europa.eu/publications/drug-profiles>

⁽⁴⁾ La 3 martie 2008, Consiliul Uniunii Europene a adoptat o decizie în care 1-benzilpiperazina (BZP) este definită ca substanță psihoactivă nouă care va face obiectul măsurilor de control și dispozițiilor de drept penal din statele membre ale Uniunii Europene. A se vedea <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index16783EN.html>

⁽⁵⁾ A se vedea Raportul OEDT cu privire la „Spice” la: <http://www.emcdda.europa.eu/publications/thematic-papers>

⁽⁶⁾ mCPP a fost monitorizat prin sistemul de avertizare rapidă începând cu anul 2004.

⁽⁷⁾ A se vedea p. 20, Raportul OEDT–Europol <http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index82068EN.html>

A se vedea, de asemenea, <http://www.emcdda.europa.eu/publications/drug-profiles/methamphetamine>